

РЕЦЕНЗИЯ

от

Доц. д-р Антоанета Стефанова Грозева

ФОЗЗГ, Университет „Проф.д-р Асен Златаров”-Бургас

На дисертационен труд за получаване на научна и образователна степен „ДОКТОР“
по МЕДИЦИНА на д-р Галина Петров Мръцкова-Делиева

На тема „Сравнително проучване на ефектите на терапията с дълбока осцилация/Deep
Oscillation/ и някои преформирани физикални фактори при лечението и
рехабилитацията на пациенти с остеоартроза”

I. Процедура по защитата

Със заповед на Ректора на Тракийски университет –Стара Загора № 3097/19.12. 2017г. съм определена да изготвя рецензия на дисертационния труд на д-р Галина Петров Мръцкова-Делиева – асистент в катедра „Медицинска рехабилитация, ерготерапия, физикална медицина и спорт” на Медицински факултет , Тракийски университет - Стара Загора, за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ на тема „Сравнително проучване на ефектите на терапията с дълбока осцилация/Deep Oscillation/ и някои преформирани физикални фактори при лечението и рехабилитацията на пациенти с остеоартроза” по област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1 Медицина и научна специалност „Физиотерапия, курортология и рехабилитация“.

II. Биографични данни и кариерно развитие

Д-р Галина Петров Мръцкова-Делева е завършила средното си образование през 1992г. в математическа гимназия „Гео Милев”-Стара Загора. През 1998г. завършва Медицина в Медицински факултет –Стара Загора . През 2003 г. придобива специалност „Физикална терапия и рехабилитация”. От 1998г. работи като лекар физиотерапевт , а от 2006г. е асистент към катедра „ Медицинска рехабилитация, ерготерапия, физикална медицина и спорт” към Медицински факултет- Стара Загора. Преминала е през редица квалификационни курсове, които са спомогнали за нейното научно израстване.

Д-р Галина Мръцкова е член на Асоциацията по физикална и рехабилитационна медицина

III. Значимост и актуалност на разработваната тема

Дисертационният труд на д-р Мръцкова разглежда актуален и важен практически проблем. С увеличаването на средната продължителност на живота в световен мащаб, СЗО предвижда до 2020г. остеоартрозата (ОА) да се позиционира на четвърто място, като причина за увреждане водещо до трайна неработоспособност. От друга страна пациентите с ОА са основен контингент на отделенията по Физикална и рехабилитационна медицина, както в България, така и световен мащаб.

Независимо от непрекъснатото усъвършенстване на диагностичните и терапевтични методи, проблемите на тези пациенти все още не са решени в задоволителна степен, което и налага проучването на възможностите на новите методи на физикалната медицина за подобряване качеството на живот.

В представения научен труд задълбочено са проучени терапевтичната ефективност на нискочестотно променливо електростатично поле, реализирано по метода за Deep Oscillation чрез комплексна оценка на получените резултати при лечението и рехабилитацията на пациенти с остеоартроза на колянната става.

VI. Степен на познаване на проблема и творческа интерпретация на литературния материал

Обем и структура на дисертационния труд

Представеният труд е от 257 страници и е изключително подробно онагледен с 85 фигури и 20 таблици. Той съдържа всички изискуеми глави. Библиографският списък включва общо 513 литературни източника, от които 49 на кирилица и 464 на латиница;

Литературният обзор последователно разглежда съвременното познание за етиологията и патогенезата на остеоартрозата на колянната става, най-актуалните методи за изследване, терапевтичното поведение и методите на физикалната и рехабилитационна медицина. Изтъква се необходимостта от нови по-задълбочени проучвания, с което да се оптимизира лечението и рехабилитацията на остеоартрозата на колянната става.

Дисертантката демонстрира задълбочено познаване на българския и световен опит в лечението на остеоартрозата

V. Клиничен контингент и методика

Целта на дисертационния труд е да се проучат терапевтичните ефекти от приложението на нискочестотно променливо електростатично поле, реализирано по метода за Deep Oscillation чрез осъществяване на комплексна оценка на получените резултати при лечението и рехабилитацията на пациенти с остеоартроза на колянната става.

Посочени са задачи, които поставят конкретните проблеми на проучването.

За целта в изследването са включени 144 пациенти, от които 101 жени и 43 мъже.

Пациентите са разпределени на случаен принцип в три групи:

- Тестова група – 57 пациенти, които провеждат лечение с НЧПЕСП;
- Рутинна група – 54 пациенти, третирани с ИФТ;
- Контролна група – 33 души, която провежда плацебо НЧПЕСП по метода на Deep Oscillation.

Физиотерапевтичният курс и при трите групи включва 10 бр. процедури с преформиран физикален фактор или плацебо и кинезитерапевтичен комплекс, проведен непосредствено след електролечението.

Д-р Галина Мръцкова е направил подробна характеристика на клиничния материал. Използвани са редица обективизиращи тестове. Клиничните резултати за ефекта от проведеното лечение са проследени непосредствено след лечението, след 1 месец и след 3 месеца.

VI. Основни резултати и приноси

Получените резултатите са представени текстово и чрез 20 таблици и 85 фигури. Използваната статистическа обработка е адекватна. Обсъждането е задълбочено и добре систематизирано. Именно в тази глава проличава добрата осведоменост и богат клиничен опит на дисертантката и възможностите ѝ за критичен анализ на получените резултати.

Основни изводи от научното проучване:

Дисертантката стига до извода, че комплексната рехабилитация на пациенти с остеоартроза на колянната става с нискочестотно променливо електростатично поле и целенасочена кинезитерапия води до редуция на симптоматиката и подобряване на ежедневната функционална активност. Тя би могла да бъде ефективна възможност за функционално възстановяване при комплексното лечение и рехабилитация на пациенти

с остеоартроза на колянната става с продължителен ефект, най- малко 3 месеца след приключване на лечението

Основните приноси в дисертационния труд са:

С научно-теоретичен характер:

1. За първи път в Република България и според достъпната литература в световен аспект се провежда обширно, проспективно, рандомизирано плацебоконтролирано, единично сляпо проучване относно ефекта на Нискочестотното променливо електростатично поле приложено по метода на Deep Oscillation в комплексната рехабилитация при пациенти с остеоартроза на колянната става.
2. Доказва се терапевтичната ефективност на Нискочестотното променливо електростатично поле за повлияване на основните симптоми при гонартроза: болка, оточност, скованост.
3. Доказва се ефективността на комплексното приложение на Кинезитерапия и Нискочестотното променливо електростатично поле за по-трайно повлияване на мускулния дисбаланс и подобряване обема на движение и функционалната активност при пациенти с остеоартроза на колянната става.
4. Доказва се ефекта от комплексната рехабилитация, включваща Кинезитерапия и НЧПЕСП за повишаване на функционалната активност и качеството на живот при пациенти страдащи от остеоартроза на колянната става с установено процентно преимущество на ДО пред ИФТ.
5. Доказва се дълготрайна /най- малко 3-ри месечна/ терапевтична ефективност на приложената методика с Deep Oscillation при лечението и рехабилитацията на остеоартроза на колянната става.

Приноси с научно- практичен характер:

Апробира се нов неинвазивен метод за повлияване на основните симптоми при гонартроза с преформирани физикални фактори.

Създаден е протокол за провеждане на терапия с Нискочестотното променливо електростатично поле приложено по метода на Deep Oscillation.

VII. Публикации свързани с дисертационния труд и участия в научни форуми:

По дисертацията има 4 статии в български научни списания и 4 участия в научни форуми.

Използване резултатите в практиката

Методиките от дисертацията се прилагат в Отделенията по Физиклна и рехабилитационна медицина в страната.

Съответствие между автореферат и дисертационен труд

Има пълно съответствие между автореферата и дисертационния труд като структура, раздели, съдържание, онагледяване, стилно подредени, написани на добър български език.

Мнения, препоръки, забележки

Препоръки: Да продължи клиничните проучвания на Нискочестотното променливо електростатично поле приложено по метода на Deep Oscillation и при други заболявания показани за такова лечение и публикуване на получените резултати.

VIII. Заключение:

Дисертационният труд на д-р Галина Петрова Мръцкова –Делева съдържа значими и оригинални резултати, които адекватно са изведени в приноси с научно-теоретичен и научно-практичен характер и напълно отговаря на изискванията за присъждане на образователната и научна степен ДОКТОР.

Всичко това ми дава основание да предложа на членовете на Научното жури, д-р Галина Петров Мръцкова-Делиева за присъждане на научна и образователна степен „Доктор“.

06.02.2018г.

Рецензент:

Доц. д-р Антоанета Грозева, дм